

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Haymo||nis Episcopi Hal-||berstatten[sis] Homiliarum,
nunc sexto || maiori [pro] ante hac unquam dili||gentia
excusarum, || Pars ...**

praeter omnes omnium appendices, accesserunt iam recens homiliae
aliquot piæ, ante hoc tempus excusæ nusquam

Pars Aestivalis

Haimo <Altissiodorensis>

Haimo <Halberstadensis>

Coloniae, 1551

VD16 H 222

Nemo potest uenire ad me, nisi pater loh. 6.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39335

didit, qui exurit omnia uitia & peccata in homine.
Vaporem, id est gratiam cōpunctōnis & fletuum.
Potest etiā ingne, fidelium illuminatio: in uapore
fumi, Iudæorū, q̄ nō crediderunt, cæcitas intelligi.

Et erit, omnis qui inuocauerit nomē do-
mini, saluus erit. ¶ Hoc est quod Petrus alibi ait:
Act. 10 Quia non est personæ acceptor deus, sed in omni
gēte qui timet eum, & operatur iustitiā, acceptus
est illi. Quæ cum ita sint, peripice o homo quan-
tum ualeas, & perpende quid debeas, ut tandem
uilis esse tibi desinas, ut uel per hoc erubescendis
subiacere uitijs dedigneris, dū generositatem tuā
de creatoris ac reparatoris dignitate imiteris. Ha-
bet causas q̄bus se ipse cōfundat. Cur dignis domi-
nis ficto corde subdatur, cui gloria promittitur æ-
terna? Ac si gemino priuilegio, diuinę imaginis
participatione uidebaris honoratus, efficeris cōmer-
cij nobilitate preciosus. Vnde ergo tam fortis esse
possis contra hostem tuum, interroga statum tuū,
q̄ tibi dominus ad bellandum in mēbris tuis mun-
di principem, ac spirituales nequitas superandas, li-
beram cōtulerit facultatem. Ac sic impossibile nō
putes, te trāsferri ut cælestia obtineas, si aereas de-
uiceris potestates. Non ergo te degenerem ac de-
spectum faciat uita, quem uel factura probatur il-
lustrē protulisse, uel gratia: sed cursum suum fide-
les Christi ad superna fidutialiter attollant. Nam
q̄ se cælesti precio uident redēptos, ad cælestia nō
dubitēt p̄paratos, per dñm nostrū Iesum Christū,
cui est honor & gloria in secula seculorū. Amen.

¶ FERIA QUARTA PEN

tecostes. Iohan. VI.

In illo temore dixit Iesus turbis Iudeo-
rum, Nemo potest uenire ad me, nisi pater q̄
miserit me, traxerit eum. Et reliqua.

Quid est, nemo potest uenire ad me, nisi quia
nemo potest credere in me, nisi pater q̄ mi-
serit me, traxerit eum? Ille uenit, quem gratia
dei præuenit, cui cum Propheta dicamus: Miseri- Psa. 58.
cordia eius præueniet me. Et iterum: Misericordia P sal. 22.
eius subsequetur me. Præueniet uelle, subsequetur
perficere. Trahit aut̄ pater ad filiū eos, q̄ p̄pter ea
credunt in filiū, quia eū cogitāt patrē habere deū.
Deus enim pater æqualem sibi genuit filium. & q̄
cogitat atq; in fide sua sentit & ruminat æqualem
esse patri eum in quē credidit, ipsum trahit pater
ad filium. Qui em̄ Christo dicit, Non est deus ue-
rus, non trahit eum pater, sed sua peruersa cogita-
tio trahit eum ueritati nō cōsentire. Ille tracto est Mat. 16.
a patre, q̄ ait. Tu es Christus filius dei uiui, cui do-
minus inquit, Beatus es Simon Bariona, quia caro
& sanguis nō reuelauit tibi, sed pater meus qui in
cælis est. Ipsa reuelatio, ipsa est attractio. Dum em̄
dixit, [Nemo potest uenire ad me, nisi pater qui
miserit me, traxerit eum,] continuo subiunxit:

Et ego resuscitabo eum in nouissimo die.

¶ Reddidit q̄d sperat, uidebit quod adhuc nō ui-
dendo credidit, manducabit quod esuriit, satiabi-
tur eo quod sitit. Vbi? In resurrectione mortuorum:
quia ego resuscitabo eum in nouissimo die.

Est scriptum in prophetis, Et erunt omnes Iere. 31.
docibiles dei.

Quare hoc dixit o Iudæi? pater uos non docu-

it, quomodo potestis me cognoscere? Omnes re-
gni illius homines, docibiles dei erunt, non ab ho-
minibus audient. Et si ab hominibus audiunt, ta-
men quod intelligunt, intus datur, intus coruscant,
intus reuelatur. Homines foris uerbum sonare pos-
sunt, sed in uanum laborant, nisi intus deus docens
aperit sensu. Ille est deo docibilis, quem deus in-
tus ueritatis instruit agnitione & amore.

Omnis qui audiuit a patre & didicit, ue-
nit ad me.] quomodo trahit pater docendo & dele-
ctat, non necessitate ponendo? Quia nemo neces-
sitate credit, sed uoluntate. Filius dicebat, pater
docebat. Homo quod uidebatur, loquebatur: sed de-
in corde audientis interius docebat. Ideo subiugit.

Non quia patrem uidit quisquam, nisi is
qui est a deo, hic uidet patrem.] Ego sum a patre,
& ideo patrem uideo. Quid est autem trahi a patre, ut
si discere a patre? Quid est discere a patre, nisi au-
dire patrem, nisi audire uerbum patris, id est, me?
Ne forte ergo cum dico uobis, [Omnis qui audiuit
a patre & didicit,] dicatis apud uos: Sed nunquam uidi-
mus patrem, quomodo autem discere potuimus a patre?
a me ipso audire. [Non quia patrem uidit quisquam,
sed is qui est a deo, hic uidet patrem.] Ego non a pa-
tre, ab illo sum: sed quomodo uerbum, ab illo cui
us est uerbum, non quod sonat & transit, sed quod
manet cum dicente, & trahit audientem.

Amen amen dico uobis, qui credit in me
habet uitam eternam.] Reuelare se uoluit do-
minus quid esset. Nam compendio dicere potuit:
Qui credit in me, habet me. Ipse enim Christus ue-
rus deus & uita eterna. Qui ergo credit in me, ue-

nit ad me: & qui uenit ad me, habet me. Quid est autem habere me? Habere uitam æternam. Mortem assumpsit uita æterna, mori uoluit, sed de tuo homo, non de suo. Accepit a te, ut moreretur, pro te. Assumpsit ergo uita mortem, ut uita occideret mortem. Nam qui credit, inquit, habet uitam æternam, non quod patet, sed quod latet. Vita enim æterna est uerbum quod in principio erat apud deum, & deus erat uerbum, & uita erat lux hominum. Mori uenit, sed tertia die resurrexit.

Ego sum (inquit) panis uitæ. Et unde superbiebant: [Patres uestri] inquit [manducauerunt manna in deserto, & mortui sunt.] Quare manducauerunt, & mortui sunt? Quia quod uidebant, credebant: quod non uidebant, non intelligebant. Ideo patres uestri, quia similes citis illorum, murmuratores patres murmuratorum filiorum. Manducauerunt Moyses & Aaron, & ceteri sancti qui fuerunt in populo, manna manducauerunt, & non mortui sunt, quia spiritualiter uisibilem cibum intellexerunt, spiritualiter esurientes. Alii manducauerunt, & permanserunt in infidelitate sicut Iudæi audierunt loquentem Christum, sed non spiritualiter uerba eius intellexerunt, ideo dixit eis: [Patres uestri manducauerunt manna in deserto, & mortui sunt.] Qua morte nisi infidelitatis? nam in communi morte mortui sunt & sancti qui fuerunt inter eos. Ideo signauit dominus his uerbis mortem spiritalem non carnalem. Patres ergo istorum i mali patres malorum, infideles patres infidelium, murmuratores patres murmuratorum. Nam de nulla re magis deum offendit, sic ille populus dicitur, qui contra deum murmurando. Ideo nolens dominus ostendere talium filios, hinc ad eos cepit: Quid mur

Exo. 16.

muratis inuicem murmuratores, filij murmuratorum: [Patres uestri manducauerunt in deserto manna, & mortui sunt.] Non quia malu erat, sed quia male manducauerunt. [Hic est panis qui de caelo descendit.] Hunc panem signauit manna, hunc panem signauit altare dei. Sacramenta haec sunt, & illa fuerunt: in signis diuersa sunt, in re q̄ significatur, paria sunt. Apostolum audi: Nolo autem uos: (inquit) ignorare fratres, quoniam patres nostri omnes sub nube fuerunt, & omnes mare traſierunt, & omnes in Moyses baptizati sunt in nube & in mari, & omnes eandem escam spiritalē manducauerunt. Spiritalē utique, non corporalem escam: quia illi manna, nos aliū spiritalē: sed patres nostri, non patres illorum: quibus nos similes sumus, non quibus illi similes fuerunt.

1. Co. 10.

Hic est ergo panis de caelo descendens, ut si quis ex ipso manducauerit, non moriatur.]
 ¶ Sed quod pertinet ad uirtutem sacramenti, non quod pertinet ad uisibile sacramentum: qui manducat intus, non foris: qui manducat in corde, nō qui premit dente.

Ego sum panis uiuusq̄ de caelo descendi.
 ¶ Ideo uiuus, quia de caelo descēdi. De caelo descēdit & māna: sed māna umbra erat, iste ueritas est.

¶ Si quis manducauerit ex hoc pane, uiuet in aeternum. Et panis quem ego dabo, caro mea est pro mundi uita.]
 ¶ Hoc quādo caperet caro, quod dixit panem carnē: Vocatur caro, quod nō capit caro. Et ideo magis non capit caro, quia uocatur caro. Hoc enim exhorruerunt, hoc assimilatum esse dixerunt, hoc nō posse fieri putauerunt.

[Caro mea est (inquit) pro mundi uita.] Norunt fideles corpus Christi, si corpus Christi esse non negligunt. Fiant corpus Christi, si uolunt uiuere de spiritu Christi. De spiritu Christi non uiuit, nisi corpus Christi. Quisq; uiuere uult, credat in Christum, manducet spiritualiter spirituale cibum, incorporetur corpori Christi, & non sit putridum membrum quod refecari mereatur. sit pulchrum, sit sanum, sit aptum capiti suo.

FERIA QUINTA PENTECOSTES. Lucae IX.

In illo tempore Conuocatis Iesus duodecim apostolis, dedit illis uirtutem & potestatem super omnia daemonia, & ut languores curarent. Et reliqua.

Concessa potestate primo signorū, misit eos predicare regnum dei, ut promissorum magnitudinem attestaretur etiā magnitudo factorum, fidem q; uerbis daret uirtus ostensa & noua facerent, qui noua predicarent. Vnde nūc quoque, cum fidelium numerositas excreuit intra sanctam ecclesiam, multi sunt qui uitam uirtutum tenent, & signa uirtutum non habent: quia frustra miraculū foras ostenditur, si deest quod intus operetur. Nam iuxta magistri gentiū uocem, Linguae insignum sunt non fidelibus, sed infidelibus. 1. Co. 14

Et ait ad illos: Nihil tuleritis in uia, neq; uirgam, neq; peram, neq; panem, neq; pecuniam, neq; duas tunicas habeatis.] Mat. 10.
Mar. 6.
 q; Solet quæri. quomodo Matthæus & Lucas commemorauerint dixisse dominum discipulis, ut nec uirgam ferrent, cum dicat Marcus: [Et præcepit eis ne quid tolle